

Türk Tabipleri Birliği

Turkish Medical Association

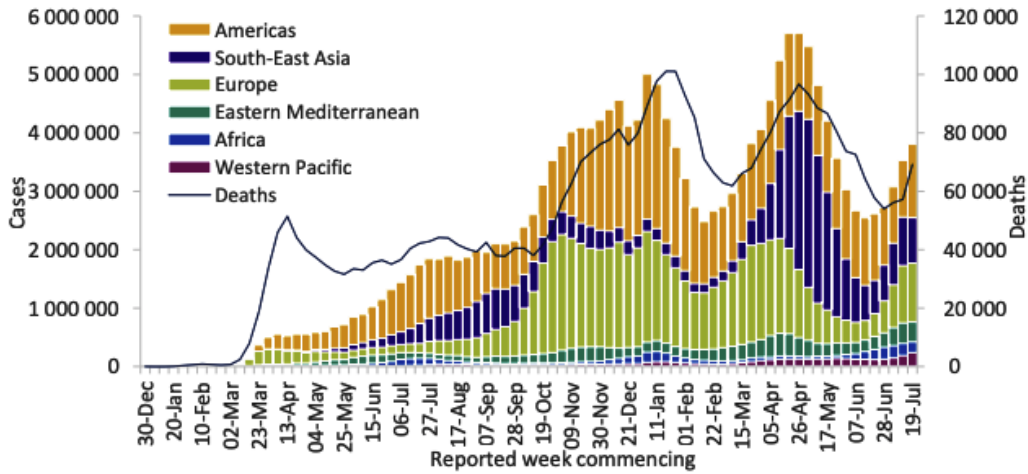
PANDEMİ BÜLTENİ #10

DÜNYADA COVID-19 PANDEMİSİNİN DURUMU

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) COVID-19 pandemisi için haftalık olarak epidemiyolojik veriler ve uygulamalara dair bültenler yayınlamaktadır. Uygulama bülteni ve epidemiyolojik veri bülteninde; geçen hafta (19-25 Temmuz 2021) bildirilen yeni vaka sayısı %8'lik bir artışla 3,8 milyonu geçmiştir. Haftalık vaka insidansı bir önceki hafta günlük 490 binden ortalama 540 bine yükselmiştir. Yaklaşık iki aydır azalan haftalık ölümler son iki haftada yaklaşık 57 bin olarak devam ederken, bu hafta %21'lik bir artışla 69 bine ulaşmıştır¹.

Vaka sayıları 194 milyona ulaşırken, önümüzdeki iki hafta içinde 200 milyonu aşması beklenmektedir. Geçtiğimiz hafta Amerika, Avrupa ve Güneydoğu Asya bölgelerinde vaka insidansında artış gözlenmiştir. Amerika kıtasında önceki haftaya göre en yüksek artış gözlenirken (%30) bunu %25 artış ile Batı Pasifik izlemiştir. Batı Pasifik bölgesinde ölüm sayılarında artış bu hafta %3'e inmiş, Amerika kıtasında ise %29 artış göstermiştir. Güneydoğu Asya'da ise vaka artışı %3, ancak ölüm sayısındaki artış %30 olmuştur. Vaka insidans artışı en yüksek Amerika (123,3/100.00) ve Avrupa (108,3/100.000) Amerika ve Güneydoğu Asya'da ölümlerdeki artış salgındaki eşitsizliklere işaret etmektedir.

Figure 1. COVID-19 cases reported weekly by WHO Region, and global deaths, as of 25 July 2021**

**See Annex 2: Data, table and figure notes

¹ <https://www.who.int/publications/m/item/weekly-epidemiological-update-on-covid-19---27-july-2021>

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

Aşılamanın yaygınlaştırılması çabalarına karşın tüm bölgelerdeki pek çok ülkede vaka artışları yaşanmaktadır. Brezilya'da bu hafta artış %13 olurken, ABD'de 500.332 yeni vaka ile artış %131 olmuştur. Endonezya önceki hafta %44'lük bir artış gösterirken, bu hafta %17'lik bir azalma ile yeni vaka sayısı 289.029 olmuştur.

COVID-19 pandemisinin epidemiyolojik gözlemi başlangıcından bugüne geçen 18 aydır halen önemini korumaktadır. Bulaşma şeklinde değişim aşılama kampanyalarının etkinliği ve daha bulaşıcı veya bağışıklamadan kaçma özellikli varyantların ortaya çıkışından etkileneneği için zamanında ve tam bir gözlem bu değişimleri izleyebilmek için anahtar rol oynamaktadır.

DSÖ'ye 16 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla asgari bilgileri paylaşan 186 ülke, bölge verisine göre bildirilen 188 milyon vakadan 123 milyonuna (%65) ait veriler paylaşılmış, %77 oranında cinsiyet, %62 oranında yaş; yaş ve cinsiyet verisi birlikte yapılan paylaşım ise %60 olmuştur. Sağlık çalışanları ile ilgili kayıtlar ise 2,1 milyon vaka ve 7000'inin biraz altında ölüm olarak görünmektedir.

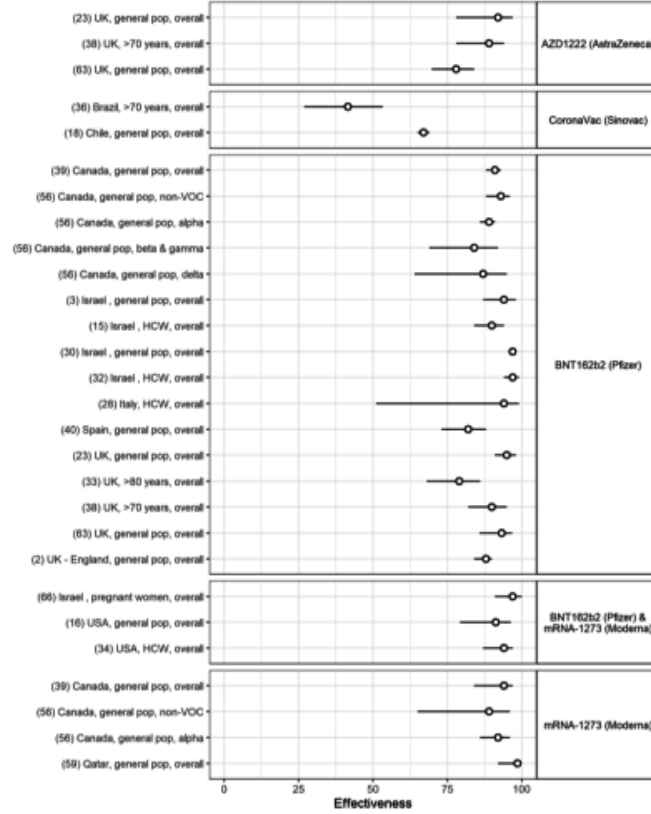
Endişe verici varyantların yayılımı ile ilgili verilere göre Delta varyantının endişe verici olmayanlara göre artış gösterdiğine dair kanıtların arttığı, Çin'de yapılan bir çalışmada Delta varyantı ile karşılaşmadan 4 gün (3-5) sonra PCR pozitifliği görülürken endişe verici olmayan varyantlarda bu sürenin 6 (5-8) gün olduğu bildirilmektedir. Ayrıca Delta infeksiyonu ilk pozitif testteki virüs yükünün endişe verici olmayan varyantlara göre 1200 kat daha fazla olması da daha hızlı çoğaldığını ve erken dönemlerde de daha bulaşıcı olduğunu düşündürmektedir. Kanada'da 200.000 COVID-19 vakasının veri analizine göre Delta varyantının endişe verici olmayan varyantlara göre hastane yatışını %120, yoğun bakım yatışını %287 ve ölümleri %137 oranında artırdığı da belirtilmektedir.

Türk Tabipleri Birliği

Turkish Medical Association

Figure 4. Vaccine effectiveness against COVID-19 symptomatic disease in fully vaccinated population

Note: Numbers in parentheses refer to references in the weekly summary table. Horizontal lines indicate the 95% confidence interval.

Alfa varyantı geçen hafta eklenen 2 ülke de dahil 182 ülkede, Beta varyantı yeni 2 ülke ile 131 ülkede, Gamma varyantı 3 yeni ülkenin eklenmesiyle 81 ülkede ve Delta varyantı da eklenen 8 yeni ülkeyle birlikte 132 ülkede bildirilmiştir.

Bulaşmada artış dört etkene bağlı görünmektedir.

1. Daha bulaşıcı olan endişe verici varyantların dolaşımı,
2. Bulaşmayı kontrol altına almayı hedefleyen halk sağlığı önlemlerinin gevşemesi,
3. Toplanmalarda artış,
4. Eşitsiz aşı dağılımı nedeniyle çok sayıda insanın hâlâ SARS-CoV-2 enfeksiyonuna açık olması.

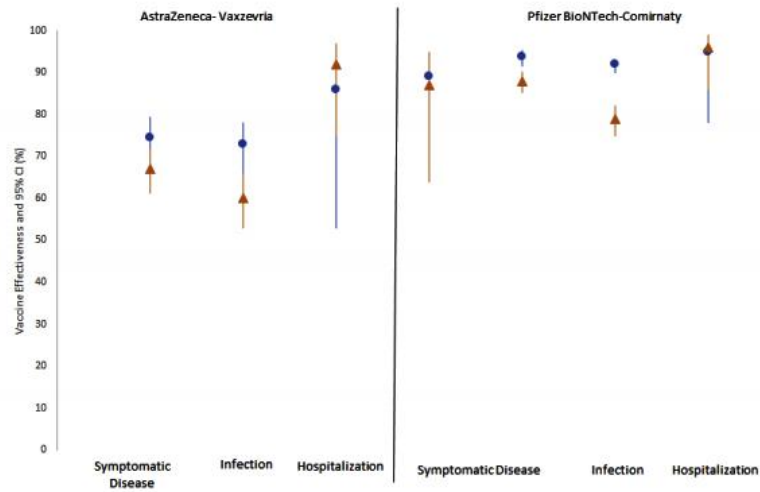

Türk Tabipleri Birliği

Turkish Medical Association

İki aşının Delta varyantında etkililiğine bakıldığında infeksiyondan korumada Alfa'ya göre daha düşük etkili olsa da ağır hastalıktan korumada etkililiğinin yüksek olduğu görülmektedir².

Figure 5. Comparison of Vaccine Effectiveness of Variants of Concern Alpha and Delta among fully vaccinated persons^{3,4,12,13}

Variant Alpha is shown as a blue circle and variant Delta is shown as an orange arrow.

Aşı durumu “Strategic Preparedness and Response Plan (SPRP 2021) Monitoring and Evaluation Framework”³

	2020	Önceki hafta	Son hafta	2021 hedefi
COVID-19 aşılmasına başlayan üye ülkeler (N=194, 26 Temmuz)	0 ^e	98% (n=190)	98% (190)	100%
Küresel uygulanan COVID-19 aşı dozu (N=N/A, 26 Temmuz)	0 ^e	3 434 304 520	3 694 984 437	N/A
Üye ülkelerde en az bir doz aşı uygulanan Dünya nüfusu (N= 7,78 milyar, 26 Temmuz)	0 ^e	17.2% (n=1.3 milyar)	18.4% (1.4 milyar)	N/A

² WHO 20210727_Weekly_Epi_Update_50.pdf

³ <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-WHE-2021.07-eng>

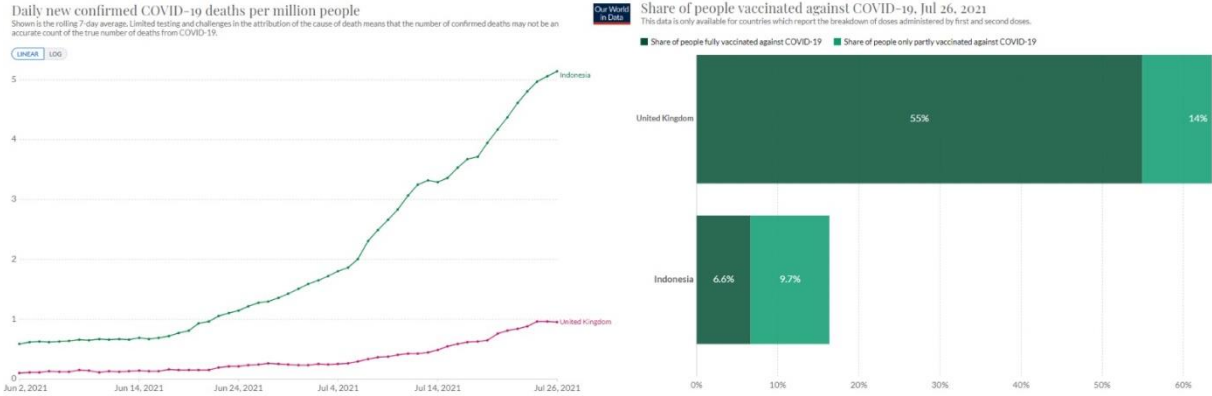

Türk Tabipleri Birliği

Turkish Medical Association

DSÖ'nün aşı tablosunda 26 Temmuz verileri ve genel nüfustaki aşılama oranları yer almaktadır. Eşitsizliğin derinliği 27 Temmuz 2021 tarihli World in Data verilerinde daha açık olarak görülmektedir. Tam aşılanmış olanların oranı %13,9 iken, bugün itibarıyla toplam aşılama 3,93 milyar doza ulaşmış ve günlük aşılama 33,04 milyon dozdur; ancak düşük gelirli ülkelerde yaşayan insanların yalnız %1,1'i en az bir doz aşıya ulaşabilmiştir⁴.

Aşıların özellikle tüm dünyada artış gösteren Delta varyantı karşısında etkinlik ve etkililiğine bakıldığında ise kısmen azalma olsa da ağır hastalık ve hastalık belirtilerinin ortaya çıkışında önemli ölçüde koruyucu etkisini sürdürdüğü görülmektedir. Nötralizasyon çalışmaları (aşı kaynaklı antikörlerin nasıl virüs etkisini azalttığına ilişkin laboratuvar çalışmaları) özellikle Beta, Gamma ve Delta varyantlarında aşı nötralizasyonunun birkaç kat azaldığını göstermekle birlikte doğrudan aşı etkililiği ile ilişkisi görülmektedir. Bunun, şu anda nötralizasyon için gerekli miktarı kesin olarak bilmememizle, bazı aşıların çok yüksek nötralizan antikör oluşturduğundan düşüşün daha az etkisi olmasıyla veya nötralizan antikörlerin yanında hücresel bağışıklığın da koruyuculuk sağlayabilmesiyle açıklanması mümkündür. Yapılan çalışmalarda ev içi bulaşmada en az bir doz aşı ve enfekte kişinin aynı evde yaşayan diğer kişilere bulaştırma olasılığını aşısızlara göre yaklaşık %50 azalttığı gösterilmiştir. Aşı etkililiği her koşulda tam aşı ve dolayısıyla son dozun üzerinden en az 7-14 gün geçmiş olanlarda yüksek görülmektedir⁵.

⁴ <https://ourworldindata.org/covid-vaccinations?country=TUR#what-share-of-the-population-has-received-at-least-one-dose-of-the-covid-19-vaccine>

⁵ WHO, 20210727_Weekly_Epi_Update_50.pdf

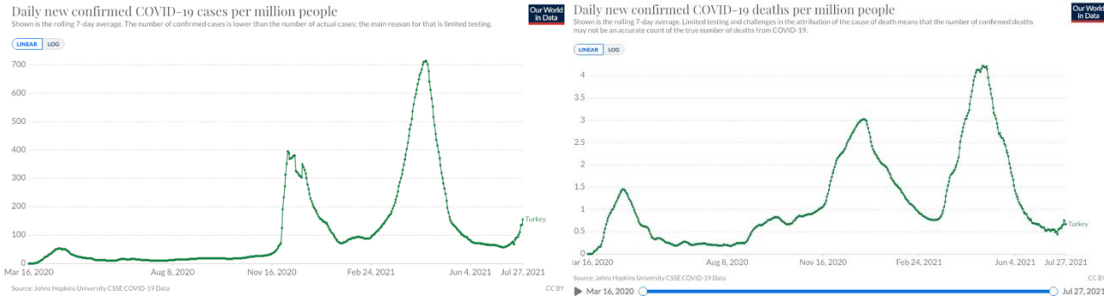

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

Aşı eğitsizliğini ortadan kaldırarak aşılanmanın hızla yaygınlaştırılması insanları bu salgından koruyacak ve yeni endişe verici varyantların ortaya çıkmasını engelleyecek en önemli araçtır.

Türkiye'de de vakaların ve ölümlerin artışıının kaygı verici olduğu ve aşılama çalıőmalarının hızlanarak arttırılmasının yaşamsal önem taşıdığı resmi rakamlarla dahi görölmektedir.

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

Türk Tabipleri Birliği Pandemi alıőma Grubu